

Jernbaner anlægges ikke til Bedste for Udkanterne alene, og jeg tør sige: mindst for Udkanterne; thi disse ville dog i meget mindre Omfang komme til at benytte dem end samtlige de større Grupper i Landet, det er en given Sag. Hvad det ærede Medlem sagde af den Slags, betragter jeg som tomme Theorier, hvormed imidlertid ingenlunde skal være sagt, at man ikke i passende Maal skal imødekomme de Krav, der stilles af Udkanterne; det er en anden Sag, og af den Grund har jeg ogsaa Sympathi for Odsherredsbanen, skjøndt ikke for at føre den ud paa Griben; thi det er et Spørgsmaal, som slet ikke vedkommer nogen Udkant. Spørgsmaalet, om vi skulle anlægge en gennemgaaende Bane 2—3 Mil ud i Rattegat for at forene Sjælland og Sjælland, er et Spørgsmaal for sig. For Odsherred er Griben aldeles ligegyldig; men for saa vidt Odsherred skal regnes for en Udkant af Landet, hvad det for Resten slet ikke er, har det Krav paa Banen. Det giver jeg det ærede Medlem, som sidder her bag ved (Masmussen), Ret i. Saa kunne vi altid komme til at tale om, i hvilken Retning Banen skal føres, og hvortil den skal knyttes, men det skal jeg ikke i dette Dieblif indlade mig paa. Det ærede Medlem bemærkede, at Holbæk forbigaas ved disse Linier, Slagelse—Børslev—Tølløse, som ere foreslaaede af det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti), og som saa vel den høitærede Minister som jeg anbefale til Thinget. Det er ikke Tilfældet, Holbæk forbigaas ikke; thi Holbæk vil komme i en meget nærmere og lettere Forbindelse end nu med hele den sydlige Del af Holbæk Amt, og netop med Tølløse, da det jo er vel bekjendt, at Banen fra Holbæk til Tølløse gaar lige mod Syd, og paa det Hjørne er det, at Banerne skulle knyttes til hinanden. Men det vil jeg dog ogsaa sige, at dette ikke kan afvises med noget Hensyn til Smaaeherne, herten Smaaeherne Skjelsjør og Holbæk eller Slagelse og Næstved. Sjællænderne vil først og fremmest til Kjøbenhavn, i den Retning fører hele deres Trafik dem, og vil man forhindre dem i eller vanskeliggjøre dem at komme dertil af Hensyn til samtlige sjællandske Byer, der i Sammenligning med Kjøbenhavn ere Smaaehyer, gjør man Sjællands Landbefolkning stor Uret. Jeg maa nedlægge en aldeles bestemt Indsigelse, naar det ærede Medlem for Velle Amts 2den Valgkreds sigtede andre Medlemmer for at anbefale Baner af andre Hensyn end til det almene Bedste. Det gjælder ikke om andre Medlemmer, lige saa lidt som det gjælder om det ærede Med-

lem, jeg antager det ikke om ham, og han er ikke berettiget til at antage det om Andre. Endnu skal jeg kun gjøre nogle Bemærkninger om Tilskudet. I den Henseende fremhævede det ærede Medlem, at Nisens, Salling og Lemvig havde ydet store Tilskud. Nu vel, dersom de havde ventet, vare de ikke komne til at yde saa store Tilskud. De have maattet yde store Tilskud for at faae deres Baner for flere og tildels mange Aar siden, og hvis de havde ventet, til deres Tur kom, endog efter det ærede Medlems samlede Plan, som han her har udviklet, vilde de næppe have faaet den endnu. Derfor skal man ikke fremdrage disse enkelte Exempler; men lad mig ganske i Almindelighed sige, at naar det ærede Medlem atter fremdrog, at Sjælland og Jyn have efter Loven af 1868 ydet og fremdeles yde Bidrag til den halve Expropriationsudgift, da har Sjællænderne af 1856 og indtil for et Par Aar siden, da Taxterne bleve forandrede, ydet et meget væsentligt Bidrag til deres Baner igjennem de høiere Taxter for Personer og Gods, som man har havt paa Sjælland i Sammenligning med Sjælland og Jyn. Det er vanskeligt nœiagtigt at opgjøre Størrelsen deraf, medens det er let at opgjøre endog amts- og fognevis, hvor Meget der er ydet i den halve Expropriationsudgift til de sjællandske og fynske Baner. Men at det er et meget betydeligt Beløb, der er udredet til de sjællandske Baner, kan man se deraf, at Personatxterne have været 5 à 10 pCt. høiere i Sjælland end de have været paa Jyn eller Sjælland, og ved Montforandringen i 1874 fik oveniud det sjællandske Jernbaneselskab, skjøndt Taxterne allerede den Gang vare høie, Ret til at forhøje dem i Stedet for at nedsætte dem. Ganste vist har Sorø Amt for 30 Aar siden faaet en Bane fra Borup til Korsør, men hvis de Herrer ville vide, hvorledes denne Bane blev anlagt, og hvilke Principer der derved bleve gjort gjældende, skal jeg blot sige saa meget, at det Stikord, som den Gang blev brugt fra Regjeringens Side, var: Banerne behøve ikke at komme til Byerne, Byerne ville nok komme til Banerne. Jeg vil spørge alle de ærede Medlemmer fra andre Provinser, hvad de vilde sige, om et saadant Princip var blevet anvendt ved deres Baneanlæg, om man havde lagt Banegaardene 2 à 3000 Alen fra Byerne og sagt: Vi behøve ikke at lægge dem nærmere, Folk komme nok derud, og om man havde anlagt Banerne uden Mellemstationer, uden Landsstationer, saaledes som man har gjort paa Sjælland, vel at mærke, vi kunne ikke faae dem endnu;